

POŚCINAĆ (49) *vb pf i prawdopodobnie impf*

pf (48), *może impf* (1) [*praes*] *RejAp* 168v.

o oraz a jasne.

inf pościnać (19). ♦ *fut i może praes 3 pl* pościnają (3). ♦ *praet 3 sg m* pościnał (10). ♦ *3 pl m pers* pościnali (3). ♦ *plusq 3 sg m* był pościnał (1). ♦ *con 3 sg m* by pościnał (1). ♦ *impers praet* pościnaño (8); -ąno (7), -(a)no (1). ♦ *con* by pościnaño (1). ♦ *part praet act* pościnawszy (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVIII w.

Zabić przez ucięcie głowy; praecidere Miech, Cri; decollare HistAl, Cn; caput auferre, iugulare PolAnt; capite plecteve a. punire, decidere collum, demetere caput, detruncare (caput), obtruncare, truncare Cn (49) :

[*pościnać kogo: uczyniliśmy tho za radą panow naschich zeszmi Hersta poscinacz dali. CorfusDocum 1564 nr 129.*]

a. *Zabić, ściąć wielu [w tym: kogo (pl a. sg w funkcji pl) (43), co (pl) (4)] (47)* : Potym ony pościnali/ Ktorzy Ezopá łtrąćić dáli. *BierEz* H2; ktorzi fye bily yvs wiprowadzily na dvnay tich tesz nieprzepuśczone y tich wřzitkich poścynano *LibLeg* 10/147, 6/190v; *HistAl* G5; *BibRadz* 4.Reg 10/14, *Ier* 41/7; puřczon táiemnie do miáftá/ lud pościnał/ miáfto wzyął *BielKron* 104; řzukáli zdrayce miedzy łobą/ przez znáki nieiákie/ obaczyli nie kthore być winne/ pościnali ie *BielKron* 217v; Panow Węgierłkich pościnał trzydzieści y dwa z przywodu łwey żony. *BielKron* 303v; dobył Prułkich zamkow trzech [...]/ zakonniki pościnawřzy/ zamki popaliwřzy/ do Litwy fie náwrocił *BielKron* 380, 105, 123v, 141 v, 169, 208 (26); Nero statim duci iussit, Nero ye roskazał hnet poścynąć. *Mqcz* [95]d; *HistRzym* 9; *BielSpr* 45v [2 r.]; Y pościnał krol Bawelłki łyny Cydkiiahowe przed oczymá iego *BudBib Ier* 52/10, *Ier* 52/10; Tedy ie wywieřć ná drogę Kornelią/ y v mieyřćá Nymphás Kátábáłły nazwánego pościnać kazano. *SkarŻyw* 63; *StryjKron* 597; *BielSen* 15; [tedy my żądamy was za tho [...] abyscie [...] roskazały [...], aby owšem onego [Stefana] iakimżekolwiek obiczaem pogimawschy, zywego w okowach abyscie nam posłały, a thowarzysche iego wsitkie ktorzi sam przy nim posczynacz roskazały *CorfusDocum 1564 nr 120*].

pościnać komu (1): iř mieli Thatharzy przyłć á głowy polakom pościnać. *MiechGlab* 33.

pościnać czym (1): Kazał tedy Brutus miotłami łyny łwoie řrod rynku bić/ á potym łiekierą pościnać. *BielKron* 105.

W porównaniu (1): Nie mniemayże áby iedno pościnali mieli być zbáwieni. [...] ále thu ták wiele o tych małř rozumieć/ kthorzy thu będąc w tych omyłnych rořkolfzach łwiátá tego vmartwiáią á prawie iáko pościnaią ciálá łwoie czyniąc im gwałt od káždego łwowoleńftwá ich. *RejAp* 168v.

W charakterystycznych połączeniach: pościnać Czechy (2), *dzieci, kanoniki, krolewice, książęta, lud mężobojce, opiekuny, panow [ile], łługi, łłżebnych [ile], syny* (5), *wszytki(ch)* (2), *zakonniki; dać pościnać* (4), *kazać* (5); *z łóldrowania [czyjego] pościnać, z przywodu; łiekierą pościnać; pościnać przed oczyma [czyimi]*.

Zwrot: »głowy pościnać« = capita praecidere Miech; capita auferre PolAnt (2); *MiechGlab* 33; y zábili Hetmáná z iego towarzyřtwem/ á zřábawřzy ie ná łřtuki/ y pościnawřzy głowy/ wyrzućili precř. *BibRadz* 2.Mach 1/16.

Szeregi: »męczyć i pościnać« (1): A on okrutnik kazał ie rozmáicie męczyć y poścínąć. *SkarŻyw* 21.

»pobrać i pościnać« (1): [*Loktek*] tych wśzytkich ktorzy byli tego przyczyną pobrał y łamy poścínał *BielKron* 370v.

»poimać i pościnać« (1): Potym byli w wielkim podeyżrzeniu [...] / iż kilka krolow Czeńkich éicho pozábijáli/ chcący łami pánować/ ktore potym poimano y poścínano y dzieci ich *BielKron* 321.

»pościnać i pomordować« (1): Krol tedy Bábitońki dał poścínąć fyny Sedekiafzowe przed nim/ y kázał pomordować [*Et iugulavit ... et etiam ... iugulavit*] wśzytki Książętá Iudfkie *BibRadz Ier* 52/10.

»na śmierć skazać i pościnać« (1): á oni odpowiadáli: iáko my [...] dyabłom fię klániác mamy? y ták ná śmierć ie fkazano y poścínano. *SkarŻyw* 437.

b. *O zwierzętach* [co] (2) : á Chámá wielkiego Cefárzá zá świętego máią/ [...] kiedy vmrze wiele fie ich pozábiiia dla niego/ y dobytka poścínaią *BielKron* 296v.

Zwrot: »[czemu] łby pościnać« (1): Echidna, [...] Wodny wąż któremu Hercules łby poścynał. *Mqcz* 99a.

Formacje współrdzenne cf CIAĆ.

Cf **POŚCINANY**

AL